WIKIPEDIA

Romani

Het **Romani**, **Romanes** of **Rom** (Romani: *romani ćhib*) is de taal van de Roma. Volgens sommige wetenschappers dient men van meerdere talen te spreken, daar de verschillende stammen er zeer uiteenlopende dialecten op na houden. In totaal zijn er minstens 60 Romani-dialecten. Het Romani heeft ook invloed gehad op de Nederlandse taal. Naar schatting heeft het Romani ruim 130 woorden in het Nederlands achtergelaten, waarvan acht woorden opgenomen zijn in het woordenboek.[1]

Romani (*romani ćhib*)	
Gesproken in	Centraal- en Oost-Europa, Roma diaspora Officieel erkend als minderheidstaal in Albanië, Bosnië en Herzegovina, Bulgarije, Colombia, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Kosovo, Macedonië, Nederland, Noorwegen, Oekraïne, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Servië, Slowakije, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.
Sprekers	2,5 miljoen
Taalfamilie	Indo-Europese talen ▪ Indo-Iraanse talen ▪ Indo-Arische talen ▪ Indo-Arische talen
Taalcodes	
ISO 639-2	rom
ISO 639-3	rom en als subcodes ▪ rmn voor de variant op de Balkan ▪ rml voor de Baltische variant ▪ rmc voor de Karpatische variant (Midden-Europa) ▪ rmf voor de Finse variant ▪ rmo voor de Sinti-variant ▪ rmy voor de Vlach-variant ▪ rmw voor de Walese variant
Portaal	**Taal**

Inhoud

Ontwikkeling

Analyse van het Romani heeft aangetoond dat het verwant is aan talen in Noord-India en Pakistan, zoals het Hindi en vooral het Punjabi. Dit wordt gezien als sterk bewijs om de geografische oorsprong van de Roma te bepalen, vooral omdat de leenwoorden in het Romani het mogelijk maken hun migratie naar het westen te volgen. Een recente studie suggereert dat Romani verwant is aan het Sinhala.

De meeste Roma/zigeuners hebben aan hun taal vastgehouden, maar zelden zonder ook de taal van het land waar ze verbleven te leren, aangezien de meeste stammen wel gedurende vele jaren of zelfs eeuwen binnen een beperkt gebied bleven. De taal is van oorsprong Indo-Arisch maar heeft Iraanse, Armeense, Griekse en Slavische invloeden ondergaan; de stammen die verder trokken lieten hun taal nog meer beïnvloeden. De invloeden zijn doorgaans veel ingrijpender dan een (groot) aantal leenwoorden: zo spreken de Roma/zigeuners van de Balkan dialecten die nog alle acht naamvallen van het Sanskriet bewaard hebben, wat door de sterke verbuiging in de Slavische talen mogelijk was, maar hebben de zigeuners uit de Karpaten, die naast hun eigen taal voornamelijk Duits leerden, het meeste ervan laten vallen. Zodoende kunnen veel Roma/zigeuners elkaar niet meer verstaan.

Pas in de meest recente tijd is men begonnen met het frequent opschrijven en standaardiseren van het Romani. Hierdoor lijkt het waarschijnlijk dat de dialecten tot meerdere talen zullen uitkristalliseren.

Romani in Nederland

Op grond van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden worden binnen Nederland twee zogenaamde "niet-territoriale minderheidstalen" erkend: het Jiddisch en het Romani. Nederland erkent daarmee formeel dat het Romani een taal is die verschilt van de taal gebruikt door de overige bevolking maar die, hoewel zij van oudsher binnen Nederland wordt gesproken, *niet* met een bepaald gebied kan worden vereenzelvigd.[2] Kortom, een taal die niet aan een regio is gebonden zoals Fries of Limburgs, maar die door een geografisch verspreide groep wordt gebruikt. Het Handvest legt Nederland bepaalde plichten op met betrekking tot het Romani, zoals het ontwikkelen van een geest van respect, begrip en tolerantie ten opzichte van Romani-sprekenden; een verbod van discriminatie; het toestaan van positieve ondersteuning van deze taal; het bieden van de mogelijkheid voor groepen Romani-sprekenden om contacten in binnen- en buitenland tot stand te brengen en te onderhouden; en het bevorderen van taalonderzoek en taalstudie. Van tijd tot tijd zendt de Raad van Europa een comité van deskundigen naar Nederland om te controleren of Nederland zich aan deze plichten houdt.

Romani in België

In België heeft het Romani geen formeel erkende status onder het hierboven genoemde Europese Handvest. België heeft dit verdrag namelijk niet ondertekend omdat het de Franstalige minderheid in het Vlaamse Gewest en de Nederlandstalige minderheid in het Waalse Gewest niet formeel wil erkennen uit vrees voor verstoring van het taalpolitieke evenwicht in België.

Referenties

- Gray, RD; Atkinson, QD (2003). "Language-tree divergence times support the Anatolian theory of Indo-European origin." *Nature.* **426**, 435-439. [1] (https://web.archive.org/web/20120413143102/http://language.psy.auckland.ac.nz/publications/index.php?pub=Gray_and_Atkinson2003Nature)

1. Artikel over zigeunertaal op Historiek.net (https://historiek.net/zigeunerwoorden-nederlands-roma/76392/)
2. Talen in Nederland (http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erkende-talen/talen-in-nederland), Rijksoverheid, ingezien op 10 november 2014

 Zie de ***Romani uitgave*** van Wikipedia.

Indo-Europese talen > **kentum- en satemtalen** > **Indo-Iraanse talen** > **Indo-Arische talen** >

Centrale groep

- Bhil talen
  - Bareli
  - Bauria
  - Bhilali
  - Bhili
  - Chodri
  - Dhodia
  - Dubli

Oost-centrale groep

- Awadhi
- Bagheli
- Chhattisgarhi
- Dhanwar
- Fijisch Hindoestani

Oostelijke groep

- Bengaals-Assamees

Noordwestelijke groep

- Dardische talen
  - Chitral
    - Khowar
    - Kalasha
  - Kasjmiri
    - Kasjmiri
  - Kohistani

- Dungra Bhil
  - Gamit
  - Garasia
  - Mawchi
  - Nahali
  - Noiri
  - Pardhi
  - Rathawi
  - Wagdi
- Dom
  - Domari
- Gujarati
  - Aer
  - Gujarati
  - Jandavra
  - Koli
  - Saurashtra
  - Vaghri
  - Vasavi
- Khandesi
  - Ahirani
  - Dhanki
  - Khandesi
- Punjabi
  - Oostelijk Punjabi
- Powari
- Rajasthani
  - Marwari
    - Dhatki
    - Dhundari
    - Goaria
    - Godwari
    - Loarki
    - Marwari
    - Merwari
    - Mewari
    - Shekhawati
  - *Niet geclassificeerd*
    - Bagri
    - Gade Lohar
    - Gujari
    - Gurgula
    - Harauti
    - Lambadi
    - Malvi
    - Nimadi
  - Assamees
  - Bengaals
  - Bishnupriya Manipuri
  - Chakma
  - Chittagonian
  - Hajong
  - Halbi
  - Kayort
  - Kharia Thar
  - Kurmukar
  - Mal Paharia
  - Mirgan
  - Nahari
  - Rajbanshi
  - Sylheti
  - Tangchangya
- Bihari
  - Angika
  - Bhojpuri
  - Caraïbisch-Hindoestani
    - Sarnami Hindoestani
  - Kudmali
  - Magahi
  - Maithili
  - Majhi
  - Musasa
  - Oraon Sadri
  - Panchpargania
  - Sadri
  - Surajpuri
- Oriya
  - Bhatri
  - Bhunjia
  - Bodo Parja
  - Kupia
  - Odia
  - Reli
- *Niet geclassificeerd*
  - Bote-Majhi
  - Buksa
  - Chitwania Tharu
  - Degaru
  - Kochila Tharu
  - Rana Tharu

Noordelijke groep

- Centraal Pahari
  - Bateri
  - Chilisso
  - Gowro
  - Indus-Kohistani
  - Kalami
  - Kalkoti
  - Tirahi
  - Torwali
  - Wotapuri-Katarqalai
- Kunar
  - Dameli
  - Gawar-Bati
  - Grangali
  - Pashayi
    - Noordoostelijk Pashayi
    - Noordwestelijk Pashayi
    - Zuidwestelijk Pashayi
    - Zuidoostelijk Pashayi
  - Shumashti
- Shina
  - Brokskat
  - Domaaki
  - Kohistani Shina
  - Phalura
  - Savi
  - Shina
  - Ushojo
- Lahnda talen
  - Zuidelijk Hindko
  - Noordelijk Hindko
  - Jakati
  - Mirpur Punjabi
  - Westelijk Panjabi
  - Seraiki
  - Khetran
- Sindhi
  - Jadgali
  - Kachchi
  - Lasi
  - Sindhi Bhil
  - Sindhi

Singalees-Maldivisch

- Divehi of Maldivisch
- Singalees
- Veddah

- Romani
  - Balkan
    - Balkan Romani
  - Noordelijk
    - Baltisch Romani
    - Kalo Fins Romani
    - Karpaten Romani
    - Sinti Romani
    - Welsh Romani
  - Vlach of Vlax
    - Vlach Romani
- *Niet geclassificeerd*
  - Dangaura Tharu
  - Kathoriya Tharu
  - Mewati
  - Parya
  - Sonha
- Westelijk Hindi
  - Bundeli
    - Bundeli
  - Hindoestani
    - Hindi
    - Sansi
      - Kabutra
      - Sansi
    - Urdu
  - *Niet geclassificeerd*
    - Bhaya
    - Braj Bhasha
    - Chamari
    - Ghera
    - Gowli
    - Haryanvi
    - Kanauji
    - Kumauni
- Oostelijk Pahari
  - Jumli
  - Nepalees
  - Palpa
- Garhwali
  - Garhwali
- Westelijk Pahari
  - Bhadrawahi
  - Bhattiyali
  - Bilaspuri
  - Chambeali
  - Churahi
  - Dogri
  - Gaddi
  - Harijan Kinnauri
  - Hinduri
  - Jaunsari
  - Kangri
  - Kullu Pahari
  - Mahasu Pahari
  - Mandeali
  - Pahari-Potwari
  - Pangwali
  - Sirmauri

Zuidelijke groep

- Konkani
  - Goanees Konkani
  - Kukna
  - Katkari
  - Konkani
  - Phudagi
  - Samvedi
  - Varli
- *Niet geclassificeerd* (4)
  - Bhalay
  - Deccan
  - Gowlan
  - Varhadi-Nagpuri
- Marathi

Niet geclassificeerd

- Chinali
- Dhanwar
- Darai
- Kanjari
- Kumhali
- Lahul Lohar
- Memoni
- Mina
- Od
- Pali
- Tippera
- Usui
- Vaagri Booli

Sanskriet

- Sanskriet